

Venezuela'ya Geri Dönen Çatışma Kişisel Düşmanların Çıkar Çatışmasıdır

Donald Trump Beyaz Saray'a döndüğü andan itibaren Venezuela dosyası da uluslararası çatışmaların ön saflarına geri dönmüş ve Nicolás Maduro ile ilk döneminde olduğundan daha da güçlü görünen bir çatışmaya yol açmıştır. Ancak bu olanlar, yüzeysel olarak görüldüğü gibi sadece iki başkan arasındaki kişisel bir husumet değildir; zira ateşli söylemlerin ardında, nüfuz mücadelesi, uyuşturucu şebekelerine karşı savaş ve Latin Amerika'nın kontrolü gibi stratejik çıkarlardan kaynaklanan karmaşık bir ağ gizlidir.

Burada, Trump'ın ilk döneminden günümüze kadar Venezuela'nın hikayesini anlamak için birtakım ipuçlarını takip edeceğiz.

Chávez, ardından da Maduro'nun iktidarı yıllarında, ekonomik göstergeler (mal kıtlığı, hiperenflasyon, kitlesel göç gibi) önemli ölçüde kötüleşmiş , insan hakları ihlalleriyle ilgili suçlamalar artmış, Trump'ın ilk yönetiminin başlamasıyla birlikte Venezüella yetkililerine yönelik yaptırımlar başlamış ve 2019 yılında yaptırımlar petrol sektörünü ve ulusal petrol şirketini (PDVSA) hedef almaya başlamıştı ki bu çok önemli bir meseledir; çünkü petrol, Venezuela hükümetinin ana döviz kaynağıydı ve bu da (yaptırımlar) hizmetleri finanse etme ve yönetme gücünü sınırlıyordu.

Nitekim Nicolás Maduro 2018 yılında seçimleri kazanmıştı ancak muhalefet bunu reddetmiş, onu sahtekarlık ve uluslararası denetim eksikliği ile suçlamış ve 233. ve 333. maddelere göre, iktidarda boşluk olduğunda veya cumhurbaşkanı gayri meşru kabul edildiğinde Ulusal Meclisin belirli önlemler almasına izin veren 1999 Venezuela Anayasası'na dayanarak onu gayri meşru kabul etmişti.

İşte o dönemde Guaidó, muhalefetin çoğunluğunu kazanan Ulusal Meclis'teki muhalefet partilerinden biri olan Gençlik Partisi'nin üyesiydi ve muhalefet, 2018 seçimlerinin meşru olmadığını ve iktidarın boşalmasıyla Parlamento Başkanı'nın 233. madde uyarınca geçici başkan olduğunu ilan etmiş ve böylece Guaidó, ülkenin geçici başkanı olmuştu.

Buradaki dönüm noktası, 23 Ocak 2019'da ABD'nin Juan Guaidó'yu geçici başkan olarak tanıması, Maduro'nun uluslararası alandan izole edilmesini talep etmesi ve muhalefeti desteklemek ve Maduro'yu devirmek için uluslararası çabaları teşvik etmek amacıyla diplomatik ve ekonomik bir kampanya başlatması olmuştur.

Ancak Maduro hala orduyu ve güvenlik kurumlarını kontrol ediyordu; sonra Biden'ın göreve gelmesiyle, ABD'deki Venezuelalılara geçici yasal statü verilmiş ve petrol sektörüne uygulanan bazı yaptırımlar da hafifletilmişti; zira 2022 yılında Chevron şirketi gibi bazı petrol şirketlerinin Venezuela'da faaliyet göstermesine izin verilmiş ve hükümet ile muhalefet arasında müzakere sürecine liderlik etmeye çalışmış ve Ekim 2023'te de hükümet ve muhalefet, siyasi hakları ve seçim garantilerini güçlendirmek için bir anlaşmaya varmıştı. Biden yönetimi bunu, barışçıl diyalog yönünde gerekli bir adım olarak

karşılamiş, bunun ardında da petrol, altın ve gaz üzerindeki bazı yaptırımlar hafifletilmiş ve bazı tahvil alım satımlarına izin verilmişti. İşte tüm bunlar geçici olarak anlaşmanın başarısına bağlı olup aynı şekilde ABD ile Venezuela arasında mahkumlar da takas edilmişti.

Nitekim Biden'a karşı çıkan sesler ortaya çıkmış ve bu tavizlerin Maduro'ya, ekonomik yapıların ve kontrolün bir kısmını yeniden tesis etmek için nispeten bir sakinlik verdiğini ifade etmişlerdir.

Trump'ın ikinci dönemine gelince; Venezuela üzerinde dikkat çekici bir şekilde gerilimin tırmandırılması istenmiştir. Zira Venezuela kıyılarına büyük deniz ve hava kuvvetleri konuşlandırılmış ve Washington'un uyuşturucu çetelerine ait olduğunu söylediği teknelere saldırılar düzenlenmiş ve Amerika Birleşik Devletleri, (CARTEL DE LOS SOLES) adlı örgütü Venezuela'daki üst düzey yetkililer tarafından yönetilen bir terör örgütü olarak nitelendirmiştir. (Reuters, 24 Kasım 2025)

Bu gerginliğe rağmen Trump, defalarca Maduro ile diyalogu dışlamadığını açıklamış ve Washington'un, yoğun kampanyaya rağmen Trump ile Maduro arasında doğrudan görüşmelere hazır olduğunu söylemiştir (Axios, 25 Kasım 2025)

Burada soru şudur: Trump Venezuela'dan ne istiyor?

Cevap, onun stratejik, siyasi, güvenlik ve ekonomik açıdan çeşitli şeyler istediğidir ki bunlardan bazıları şunlardır:

Uyuşturucu kaçakçılığı ve sınır ötesi suçlarla mücadele.

İktidar rejimini değiştirme, Maduro'yu görevden almaya veya istifa etmeye zorlama ve Venezuela'da Amerikan nüfuzunu yeniden tesis etme konusunda Venezuela'ya yönelik baskı.

Güvenlik, göçmen akını, kaçakçılık ve Latin Amerika'da istikrarı sağlama girişimi gibi bölgedeki Amerikan çıkarlarını korumak.

CNN'in 17/11/2025 tarihli şu haberinde geçenlere göre, petrol, stratejik ve doğal kaynaklar bir müzakere kozu olarak kullanılmaktadır: (Maduro, ABD ile gerilimin hafifletilmesi karşılığında doğal kaynaklara ayrıcalıklı erişim teklifi sunmuştur.)

Tüm bu tırmanışa rağmen, Maduro hala güçlü kozlara sahip olduğundan dolayı baskının onun hızlı bir şekilde devrilmesine yol açacağına garantileri yoktur. Aynı zamanda Trump'ın askeri müdahale tehdidi de, Washington'un bugün göze alamayacağı büyük riskler taşımaktadır. Ancak gizli bir askeri operasyonun durumu hızla değiştirebileceği veya işlerin Trump'ın istediğini elde edecek bir müzakereye doğru yönelebileceği de ihtimal dışı değildir. Aynı zamanda durumun uzun süre bugünkü gibi kalması da olası değildir ki bu durum da Venezuela'yı parçalayan ve Trump'ın önceki taleplerinin hiçbirini karşılamayan şeydir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Nebil Abdulkerim